

Судові аспекти іноземних ініціатив щодо відшкодування з боку Росії і висновки для України: Канада, США, ЄС

*Презентація в рамках XI Судового форуму АПУ
(м. Київ, 07 грудня 2022 року)*

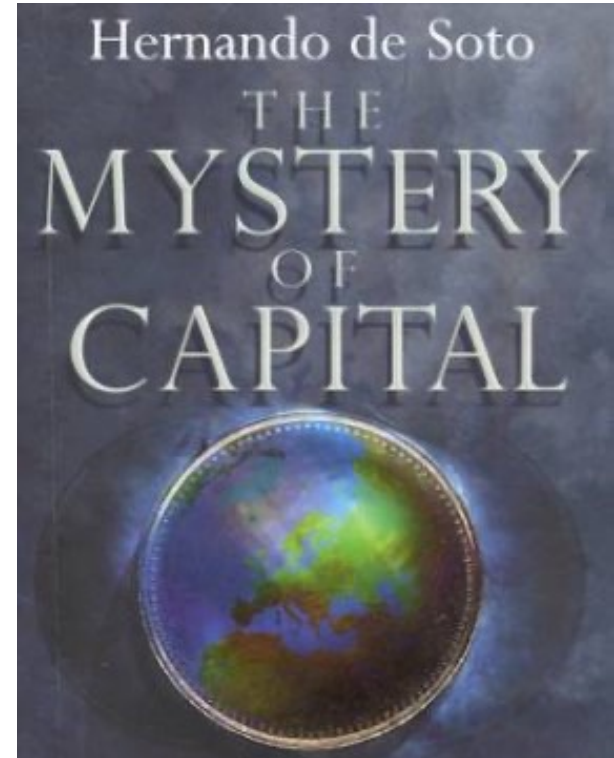
*Іван Городиський, адвокат, директор Центру Дністрянського,
керівний партнер АО «Дексіс Партнерс»*

Складність процесу відшкодування

Історія та особистий досвід підказують, що для революції у сфері власності, лідер повинен зробити принаймні три конкретні речі: зрозуміти інтереси бідних, залучити еліту та подолати юридичну та технічну бюрократію, які нині стережуть скляну стіну

Ернандо де Сото, «Таємниця капіталу»

Ініціативи Канади: **Special Economic Measures Act**

Поправки до закону "Про спеціальні економічні заходи" (Special Economic Measures Act) затверджені Сенатом Канади 23.06.2022. Передбачається:

- конфіскація винятково щодо підсанкційних активів;
- визначення переліку підстав для конфіскації;
- визначення цілей подальшого використання конфіскованого майна.

Роль суду

- ✓ За клопотанням уряду суддя виносить постанову про конфіскацію майна, яке є предметом клопотання
- ✓ Передбачена можливість звернення третіх осіб до суду щодо захисту своїх майнових прав у випадку конфіскації

Ефективність механізму

*«Одна справа накладати санкції, інша –
здатність реально конфісковувати активи»*

Міністерка закордонних справ Канади
Мелані Жолі, 28 листопада 2022 р.

Ініціативи США: законопроект Маліновського-Вілсона

Передбачав можливість вилучення майна вартістю понад \$5 млн у осіб, які потрапили під санкції, зокрема через вторгнення РФ в Україну, з метою подальшого продажу і передачі грошового еквіваленту Україні.

- не передбачав можливості судового оскарження
- припускалося скасування закону в судовому порядку
- критикувався Американським союзом громадянських свобод
- був затверджений в форматі «резолюції Конгресу»

Ініціативи США: NDAA-2023 та законопроект Беннета-Грема

Закон про уповноваження на національну оборону США (The National Defense Authorization Act, NDAA) на 2023 рік: повноваження генерального прокурора США *на передачу* конфіскованих російських активів Державному департаменту з метою їх використання для допомоги Україні

Законопроект Беннета-Грема:

- наділення президента США надзвичайними повноваженнями з цього приводу;
- дія процедур для конфіскації російських активів і спрямування їх на допомогу Україні до 2025р.
- судові гарантії поваги до права власності: сповіщення власника майна та можливість перегляду рішення в судовому порядку, включно з апеляцією.

Ініціативи Європейського Союзу

- в березні 2022 р. - створено Цільову групу з розшуку активів «Заморозити і арештувати»
- у листопаді 2022 р. - ініціативи щодо створення структури для управління замороженими державними активами РФ;
- Ціль обережної політики – запобігти скасуванню конфіскації;

Практика ЄС: успішні кейси конфіскації

- рішення національних судів щодо конфіскації через обвинувальні вироки (ухилення від сплати податків; організована злочинність, відмивання грошей, корупція, кіберзлочинність, незаконний обіг наркотиків та тероризм). Планується конфіскувати активи на 18,9 млрд. дол. США в такий спосіб;
- доповнення списку незаконним ввезенням мігрантів, незаконним обігом зброї, піратством, порушенням санкцій ЄС, яке буде застосовуватися щодо нововиявлених активів.

Висновки для України і українського правосуддя

- Належний судовий контроль та судові гарантії мають бути неодмінною частиною політик щодо конфіскації активів РФ;
- Слід більш широко розглядати і застосовувати підстави для заморожування і конфіскації активів;
- Крім покладання на правосуддя, варто розглядати альтернативні сценарії в світі *realpolitik*

Дякую за Вашу увагу!

horodyskyy@dc.org.ua

38 097 945 1687